

[Rager.]

brugseksperten, som var tilstræbt, men det er jo ogsaa saadan, at Industrien har Fordel af Handelspolitikken. Jeg tænker ikke her paa den Beskyttelse, den i visse Tilfælde har nydt gennem Indførselsrestriktioner, men jeg tænker paa Eksportindustrien, og jeg vil gerne, da denne Side af Sagen sjælden kommer frem, have Lov til at pege paa, at dette er gjort til Genstand for en Artikel i „Tidsskrift for Industri“ af 1. September i Aar.

Der findes der en Opgørelse over Danmarks Industrieksport i Aarene 1935 og 1936 og i første Halvdel af 1937. Det viser sig, at Industriens Eksport i første Halvdel af 1937 beløber sig til 190 Mill. Kr. eller ca. 43 Mill. Kr. mere end det foregaaende Aar. I dette Tidsskrift, der udgives af Industri- raadet og redigeres af det ærede Medlem Hr. Drachmann, siger man udtrykkeligt, at man maa anse det for utvivlsomt, at en Række af vore Handelsoverenskomster med en Række andre Lande har Betydning for vor Eksport, ogsaa af Industrivarer. Man føjer ganske vist til, at Regelen er desværre den, at Overenskomsterne om denne Eksport først kommer i Gang, naar Forholdene udefra har ødelagt et tidligere gennemført vellykket Eksportarbejde. Valutacentralens handelspolitiske Fordele bestaar altsaa hovedsagelig i at afbøde Skader, som Restriktionspolitikken har forvoldt.

Industrien peger altsaa her paa, hvorledes den i Udlandet har faaet et Tilbageslag med sin Eksport, fordi Udlandet har indført Restriktioner. Naar vi nu maa drøfte de Restriktioner, vi maa gennemføre, er det ganske interessant at se, at Industrien omtaler, at visse Virkninger af Udlandets Restriktioner over for den danske Eksportindustri er imødegaaet ved Valutacentralen som handelspolitisk Instrument. Valutacentralen anvendes altsaa — foruden, som vi ved, den primært skal, som handelspolitisk Instrument for Landbruget — ogsaa som handelspolitisk Instrument for Industrien. Medens Landbruget undertiden er tilbøjeligt til at nægte, at der opnaas Fordele ved dette Instrument, ser vi her en aaben Erkendelse fra Industrien af, at Instrumentet virker efter sin Hensigt, naar det gælder Industrieksport.

Jeg har villet fremhæve dette paa Baggrund særlig af de Udtalelser, der undertiden er kommet fra Landbrugsside; det forekommer mig, at den Stilling, Industrien her tager med denne aabne Indrømmelse, er mere tiltalende end den Maade, hvorpaa man fra anden Side har stillet sig.

Foruden det handelspolitiske skal Valutacentralen varetage det valutamæssige. Jeg kan ikke lade være at knytte disse to Ting sammen, idet den handelspolitiske Udvikling sikkert fremmes bedst og rigtigst ved, at det valutamæssige stadig holdes i Orden. Medens man paa det handelspolitiske Omraade maa erkende, at Situationen for Danmark i Dag ligger, som den laa i 1933 og 1934, da vi behandlede Valutaloven: den samme Nødvendighed for Instrumentets Tilstedeværelse, kunde man maaske sige, at det valutamæssige i Dag knapt ligger saa stramt, idet vor Valutas Stilling er bedret væsentligt i Løbet af det sidste halve Aar, naturligvis foraarsaget af to Ting: stigende Priser paa vore Eksportprodukter og Indtægt gennem Fragter. Men i Forhold til hele vor Omsætning er Bedringen kun ringe, og efter mit Skøn opfordrer den ikke til at begaa Letsindigheder. Hurtigt og pludseligt kom Omsvinget til det bedre, men uden at ville spaa for sort, vil jeg gerne sige, at et Tilbagesving kan indtræffe lige saa hurtigt. Selv om vi ikke i Øjeblikket har saa meget Brug for at tage det valutamæssige Hensyn ved Begrænsningen, fordi disse Indtægter har været bedre end før og vi derigennem har forbedret vor Valutastilling, skal vi derfor ikke lade os forlede til at lade staa til.

Hvad det beskæftigelsesmæssige angaar, har jeg allerede peget paa, hvorledes man gennem Varetagelsen af de handelspolitiske Interesser i nogen Grad direkte, men navnlig indirekte, opnaar at varetage den beskæftigelsesmæssige Interesse. Men dernæst er det ogsaa en given Ting, at naar der kun staaar visse Mængder Valuta til Raadighed til Indkøb, og man ønsker at holde Landets Produktionsevne saa højt oppe som muligt, saa maa man i første Række søge at anvende de til Raadighed staaende Midler saaledes, at det mest mulige til Brug for Landets Produktion kommer ind, det vil sige købe de Varer, der i Forhold til den Nytte, man faar af dem, er billigst. Det vil altsaa sige: først og fremmest Raavarerne, dernæst Halvfabrikataerne og i sidste Række de færdige Varer. Men paa den anden Side kan man under visse Forhold staa sig ved at indkøbe Færdigvarer, naar der derigennem kan opnaas en speciel handelspolitisk Fordel.

Naar jeg har ønsket at gennemgaa disse Valutacentralens Opgaver, er det, fordi jeg gerne vil rejse det Spørgsmaal: Hvilken Forskel er der paa vor Situation i 1933 og 1934 og i Dag? I December 1933 behandlede vi Valutaloven her i Folketinget. Den havde en lidt anden Udformning end nu, men i